6
1-e
47 M

11

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

1. 10. d

6
2 C
41

6-1. e. 47.

II
6
D

II
1
C

Gaudia Coelestia qui post terrena ...

[redacted]:
Societatis Jesu

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

תַּחַת

תַּחְתַּי תַּחְתֶּיךָ תַּחְתֶּנָּה תַּחְתֶּיהָ תַּחְתָּיו
תַּחְתֵּנִי תַּחְתָּם תַּחְתֵּיהֶם תַּחְתֵּיכֶם
תַּחְתֵּינוּ :

Cum Aduerbiis & Præpoſitionibus ea tantùm Pronomina compoſuimus, quæ ſciebamus eſſe in vſu: alia, ipſe poteris addere, ſeruata vbique analogia. Imperfectorum autem Verborum genera & declinationes, Nominúmque formas, è tabulis aut noſtris, aut aliis quibuſcunque, petenda iudicamus, potiùs quàm è grammaticis.

אֵת

אִתּוֹ אִתָּהּ אִתְּךָ אִתָּךְ אִתִּי אִתָּם

אִתְּכֶם אִתָּנוּ :

עִם

עִמּוֹ עִמָּהּ עִמְּךָ עִמָּךְ עִמִּי עִמָּם עִמָּכֶם

עִמָּנוּ :

Quæ ſequuntur Præpoſitiones, ſic ſe habẽt in cõtextu orationis & Affixis, vt Nomina pluralia Maſculina habentia poſt ſe Genitiuum Caſum & inſeparabilia Pronomina. Dicim⁹ enim ab אַחַר , אַחֲרֵי , אַחֲרָיו &c. ſic:

אַחַר אַחֲרֵי

אַחֲרָיו אַחֲרֶיהָ אַחֲרֶיךָ אַחֲרַיִךְ אַחֲרַי

אַחֲרֵיהֶם אַחֲרֵיהֶן אַחֲרֵיכֶם אַחֲרֵינוּ :

עַל עֲלֵי

עָלָיו עָלֶיהָ עָלֶיךָ עָלַיִךְ עָלַי עֲלֵיהֶם

עֲלֵיהֶן עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶן עָלֵינוּ :

אֶל אֱלֵי

אֵלָיו אֵלֶיךָ אֵלַי אֲלֵיהֶם אֲלֵיכֶם אֵלֵינוּ :

ל

לוֹ לָהּ לְךָ לָךְ לִי לָהֶם לָהֶן לָכֶם לָכֶן
לָנוּ ׃

אֵצֶל

אֶצְלוֹ אֶצְלָהּ אֶצְלְךָ אֶצְלִי אֶצְלָם אֶצְלְכֶם
אֶצְלֵנוּ ׃

בֵּין

בֵּינוֹ בֵּינְךָ בֵּינִי בֵּינָם בֵּינֵיהֶם בֵּינֵיכֶם
בֵּינֵינוּ

לְמַעַן

לְמַעֲנוֹ לְמַעֲנֵהוּ לְמַעַנְךָ לְמַעֲנִי לְמַעַנְכֶם ׃

בַּעֲבוּר

בַּעֲבוּרוֹ בַּעֲבוּרָהּ בַּעֲבוּרְךָ בַּעֲבוּרֵךְ
בַּעֲבוּרִי בַּעֲבוּרָם בַּעֲבוּרֵנוּ ׃

בְּעַד

בַּעֲדוֹ בַּעֲדָהּ בַּעַדְךָ בַּעֲדֵךְ בַּעֲדִי בַּעֲדָם
בַּעַדְכֶם בַּעֲדֵנוּ ׃

זוּלַת

זוּלָתָהּ זוּלָתְךָ זוּלָתִי

Pronomina cum Aduerbio.

עוֹד

עוֹדֶנּוּ עוֹדְךָ עוֹדִי עוֹדֶנִּי עוֹדָם :

אַיִן אֵין

אֵינֶנּוּ אֵינָהּ אֵינֶנָּה אֵינְךָ אֵינֶנִּי אֵינָם
אֵינְכֶם אֵינֵנוּ :

הֵן

הִנּוֹ הִנֵּהוּ הִנָּהּ הִנְּךָ הִנֶּךָ הִנְנִי הִנֵּנִי הִנֶּנִּי
הִנָּם הִנָּן הִנְּכֶם הִנְּכֶן הִנְנוּ הִנֵּנוּ :

כְּמוֹ

כָּמוֹהוּ כָּמוֹהָ כָּמוֹךָ כָּמוֹנִי כְּמוֹהֶם כְּמוֹכֶם
כָּמוֹנוּ :

לְבַד

לְבַדּוֹ לְבַדָּהּ לְבַדְּךָ לְבַדִּי לְבַדָּם לְבַדְּהֶם
לְבַדְּכֶם :

Pronomina cum Præpoſitione.

ב

בּוֹ בָּהּ בְּךָ בָּךְ בִּי בָּם בָּהֶם בָּן בָּהֶן בָּכֶם
בָּכֶן בָּנוּ :

אֶתְקָעֵהוּ אֶתְקָעֶהָ

Vt í Impatiuo.

יִפְקוֹד

יִפְקְדוֹ *uel* יִפְקְדֵהוּ *uel* יִפְקְדֶנּוּ

יִפְקְדָהּ *uel* יִפְקְדֶהָ *uel* יִפְקְדֶנָּה

יִפְקָדְךָ יִפְקְדֵךְ

יִפְקְדֵנִי

יִפְקְדֵם יִפְקְדֵן

יִפְקָדְכֶם יִפְקָדְכֶן

יִפְקְדֵךְ

יִסְעַר

יִסְעָרֵהוּ יִסְעָרֶהָ

יִתְקַע

יִתְקָעֵהוּ יִתְקָעֶהָ

נִפְקוֹד & תִּפְקוֹד ita admittunt Affixa, vt יִפְקוֹד. Sic תִּפְקְדִי vt Imperatiuus פִּקְדִי: יִפְקְדוּ & תִּפְקְדוּ vt פִּקְדוּ : תִּפְקוֹדְנָה vt פְּקוֹדְנָה, ſiue vt תִּפְקְדוּ. Nã hę duæ Perſonæ in Affixis (quod tamen raró contingit) נָה in וּ ſolent cõmutare. Aliis duabus coniugationibus, פִּעֵל & הִפְעִיל ſimili ratione affigũtur hæc Pronomina, vt,

פִּקֵּד

פִּקְּדָהוּ פִּקְּדָהּ

פִּקֶּדְךָ פִּקְּדֵךְ

הִפְקִיד

הִפְקִידָהוּ הִפְקִידָהּ

הִפְקִידְךָ הִפְקִידֵךְ

&c.

פָּקְדֵנִי
פָּקְדֵם פָּקְדֵן
פָּקְדֵנוּ
פְּקַד
פִּקְדוֹ פִּקְדָהּ
Et cęt. vt in Infi.
סְעַר
סְעָרֵהוּ סְעָרָהּ
מְשַׁח
מְשָׁחֵהוּ מְשָׁחָהּ
Talis eſt forma Verborũ quorũ ſecũd. vel tertia eſt gutturalis.
פִּקְדִי
פִּקְדִיהוּ פִּקְדִיהָ
פִּקְדִינִי
פִּקְדִים פִּקְדִין
פִּקְדִינוּ

פִּקְדוּ
פִּקְדוּהוּ פִּקְדוּהָ
פִּקְדוּנִי
פִּקְדוּם פִּקְדוּן
פִּקְדוּנוּ
פְּקוֹדְנָה
Admittit Affixa vt פִּקְדוּ.

FVTVRVM.

אֶפְקוֹד
אֶפְקְדֵהוּ אֶפְקְדֶהָ uel
אֶפְקָדֵנִי uel אֶפְקְדֶנָּה
אֶפְקָדְךָ אֶפְקְדֵךְ
אֶפְקְדֵם אֶפְקְדֵן
אֶפְקָדְכֶם אֶפְקָדְכֶן
אֶסְעַר
אֶסְעָרֵהוּ אֶסְעָרֶהָ
אֶתְקַע

bantur Motiones ſub gutturalibus literis) oportet paruū literæ præcedentis accentu produci. & ob id à nobis profertur per a.

פקוד

פקדך פקדכם

פקד

פקדו פקדה

פקדך פקדך

Imperatiuus.

פקוד

פקדו *uel* פקדה *uel*

פקדהו פקדה *uel*

uel פקדנו פקדנה

פקדו *uel* פקדה *uel*

פקדהו *uel* פקדה *uel*

פקדנו פקדנה

פקדך פקדך

פקדי *uel*

פקדני

פקדם פקדן

פקדכם פקדכן

פקדנו

נאול

נאלו נאלה

Et cætera, p נאלו נאלה &c. Nam propterea quòd per caméts paruū dilatat Seuá literæ א, (pag. lx. dictum eſt quare cum Seuá ſcri-

pnoīa alia vt in צדקות pa.lxiii.

PAVL.

פקוד

Regimen פקוד

פקודו פקודה

פקודים

Regimen פקודי

פקודיו פקודיה

פקודה

Regimen פקודת

פקודתו פקודתה

פקודות

Regimen פקודות

פקודותיו

Affigas reliqua facillimé.

פוקדי *uel* פוקדני

פוקדים

Regimen פוקדי

פוקדיו פוקדיה

Et cætera vt in כרם, pagina lvi

פוקדה

Cū hac voce nō cōponūt pnoīa.

פוקדת

Regimen פוקדת

פוקדתו פוקדתה

Adde reliqua vt ī אולת pag.lxiii.

פוקדות

Regimē פוקדות

פוקדותיו פוקדותיה

INFINITIVVS

פקוד

Post ת adiunge

פָּקַדְתְּ

פְּקַדְתִּיו vel פְּקַדְתִּיהָ

פְּקַדְתִּיהוּ

פְּקַדְתִּינִי

פְּקַדְתִּים פְּקַדְתִּין

פְּקַדְתִּינוּ

פָּקַדְתִּי

Huic perſonę ita iũguntur Inſeparabilia Pron. vt, פָּקַדְתְּ ſic, פְּקַדְתִּיו vel פְּקַדְתִּיהוּ &c.

פָּקְדוּ

פְּקָדוּהוּ פְּקָדוּהָ

פְּקָדוּךָ פְּקָדוּךְ

פְּקָדוּנִי

פְּקָדוּם פְּקָדוּן

פְּקָדוּכֶם פְּקָדוּכֶן

פְּקָדוּנוּ

פְּקַדְתֶּם

פְּקַדְתּוּהוּ פְּקַדְתּוּהָ

פְּקַדְתּוּנִי

פְּקַדְתּוּם פְּקַדְתּוּן

פְּקַדְתּוּנוּ

פְּקַדְתֶּן Omnino aſſumit Pronomina, vt פְּקַדְתֶּם ſic, פְּקַדְתּוּהוּ, &c.

פָּקַדְנוּ

פְּקַדְנוּהוּ פְּקַדְנוּהָ

פְּקַדְנוּךָ פְּקַדְנוּךְ

פְּקַדְנוּם פְּקַדְנוּן

פְּקַדְנוּכֶם פְּקַדְנוּכֶן

BENONI.

פּוֹקֵד

Regimen פּוֹקֵד

פּוֹקְדוֹ vel פּוֹקְדָהּ vel

פּוֹקְדֵהוּ פּוֹקְדֶהָ

פּוֹקֶדְךָ פּוֹקְדֵךְ

E

Pronomina cum Verbo.

Vt cōponātur Pronomina cū Verbo, ſolū exēplis oſtēdemus: tū ꝙ nō ſint adeo frequētia, tum verò ꝙ vtplurimū mutētur Puncta ſecūdū regulas, quas in Nomina ſcripſimus.

EXEMPLVM.

פְּקַדְתָּךְ פְּקַדְתֵּךְ	Præteritum
פְּקַדְתַּנִי	פָּקַד
פְּקַדְתָּם פְּקַדְתָּן uel	פְּקָדוֹ פְּקָדַת
uel פְּקַדְתָּם פְּקַדְתַּן	uel פְּקָדָהוּ
פְּקַדְתְּכֶם פְּקַדְתְּכֶן	פְּקָדְךָ פְּקָדֵךְ
פְּקַדְתָּנוּ	פְּקָדַנִי
פְּקַדְתְּ	פְּקָדָם פְּקָדָן
פְּקַדְתּוֹ uel פְּקַדְתָּהּ	פְּקָדְכֶם פְּקַדְכֶן
פְּקַדְתָּהוּ	פְּקָדָנוּ
פְּקַדְתִּנִי	פְּקָדָהּ
פְּקַדְתָּם פְּקַדְתָּן	פְּקָדַתְהוּ uel פְּקָדַתָּה
פְּקַדְתָּנוּ	פְּקָדַתּוּ פְּקָדַתָּה

צִדְקוֹתַי Numerus plural.
צְדָקוֹת צִדְקוֹתֵיהֶם צִדְקוֹתֵיהֶן
Regimé צִדְקוֹת צִדְקוֹתֵיכֶם צִדְקוֹתֵיכֶן
צִדְקוֹתָיו צִדְקוֹתֶיהָ צִדְקוֹתֵינוּ
צִדְקוֹתֶיךָ צִדְקֹתַיִךְ

Dicitur etiá צִדְקוֹתָם , צִדְקוֹתָן ſine י.

EX EMPLVM.

Numerus plural. Numerus ſingul.
תּוֹעֵבָה תּוֹעֵבוֹת
Regimen תּוֹעֲבוֹת Regimen תּוֹעֲבַת
תּוֹעֲבָתוֹ תּוֹעֲבָתָהּ תּוֹעֲבוֹתָיו תּוֹעֲבוֹתֶיהָ
תּוֹעֲבָתְךָ תּוֹעֲבָתֵךְ תּוֹעֲבוֹתֶיךָ תּוֹעֲבוֹתַיִךְ
תּוֹעֲבָתִי תּוֹעֲבוֹתַי

EXEMPLVM.

Numerus ſingul. Numerus ſingul.
קְטֹרֶת אִוֶּלֶת
Regimen אִוֶּלֶת Regimé קְטֹרֶת
קְטָרְתּוֹ קְטָרְתָּהּ אִוַּלְתּוֹ אִוַּלְתָּהּ
קְטָרְתְּךָ קְטָרְתֵּךְ אִוַּלְתְּךָ אִוַּלְתֵּךְ

&c. Prono-

iunguntur inſeparabilia Pronomina, Motio prioris ſyllabæ nũquàm mutatur, vt תּוֹעֵבוֹת , צְדָקוֹת .

Adnotatio.

Quum Numero ſingulari Nomen genitiui caſus adiungit̃, vel inſeparabilia Pronomina, ה cõuertitur in ת, quod quidem nũquàm dagheſſatur. Illud quoq; notandum eſt, dum pluralibus fœminis affiguntur inſeparabilia Pronomina, poſt וֹת, ſignũ fœminini generis, adhuc admitti literam Iod, quæ maſculinorum pluralem Numerũ ſolet indicare.

EXEMPLVM.

צִדְקָתִי Numerus ſingul.
צְדָקָה צִדְקָתָם צִדְקָתָן
צִדְקַת Regimen צִדְקַתְכֶם צִדְקַתְכֶן
צִדְקָתוֹ צִדְקָתָהּ צִדְקָתֵנוּ
צִדְקָתְךָ צִדְקָתֵךְ

gutturali, quæ (quod ſolo gutture proferatur) non facilè tam citò proferri poteſt, quàm proferri debet litera ſub qua ſcribitur Seuá ſolum.

De Nominibus fœmininis.

Nomina fœminina vtplurimũ deſinunt in ה pręcedẽte ָ vel in ת quod habet ante ſe ֶ. Quorũ vocalia pũcta ferè mutãtur ſecundũ iam ſcriptos canones, modò primã ſyllabã (quantũ ad pũctorum mutationem attinet) non cõnumeres: vt in צְדָקָה id eſt, iuſtitia, ָ prioris ſyllabæ ubiqꝫ mutatur in Seuá, &c. ſic in קְטֹרֶת. id eſt, ſuffitus, holé ſemper cõuertitur in ָ paruũ, quia eſt in priore ſyllaba, & habet poſt ſe ֶ, &c. Tamen in Numero plur. abſoluto. i. quẽ nõ ſequit̃ Genitiuus Caſus, aut cui non

eſt ה vel ע ,non ſolùm ſub ſecunda habĕt -pro ְ , ſed etiam ſub tertia: quod quidem perinde mutatur ac ſi eſſet ְ .

EXEMPLVM.

Numerus plural.	Numerus ſingul.
זְרָעִים	זֶרַע
Regimen זַרְעֵי	Regimen זֶרַע
זַרְעָיו זַרְעֶיהָ	זַרְעוֹ זַרְעָהּ

EXEMPLVM.

Numerus plural.	Numerus ſingul.
נְעָרִים	נַעַר
Regimen נַעֲרֵי	Regimen נַעַר
נְעָרָיו נְעָרֶיהָ	נַעֲרוֹ נַעֲרָהּ

Fœmininum genus, נַעֲרָה

Hic nihil te conturbet, quòd ſub ſecunda radicali litera videas - cum Seuá:nam ità aſciſcitur,vt clarè per a,& lentiùs proferas Seuá ſub litera

guttu-

בְּגָדִים בְּגָדַי

בִּגְדֵי Regimen בִּגְדֵיהֶם בִּגְדֵיהֶן

בְּגָדָיו בְּגָדֶיהָ בִּגְדֵיכֶם בִּגְדֵיכֶן

בְּגָדֶיךָ בְּגָדַיִךְ בְּגָדֵינוּ

EXEMPLVM.

Numerus plural. Numerus ſingul.

חֶרֶב מְלָכִים

חֶרֶב Regimen מַלְכֵי Regimen

חַרְבּוֹ חַרְבָּהּ מְלָכָיו מְלָכֶיהָ

Sub prima litera mutatur Seuá in hiríc, vel (p̄cipuè ſi ſit gutturalis) in patah, altero Seuá ſequēte ſub ſecūda: ídque ne duo Seuaím cōcurrant, quorum vtrunque ſecundum grāmaticorum regulas ſit legendū.

Adnotatio.

Nomina quorū tertia litera eſt ע aut ח, habent ſub ſecūda ַ pro ֶ. Quorum autem ſecunda litera

Quòd ante alia Puncta non mutetur, habes in כֶּרֶם pag.lvi.

De ſegól prioris ſyllabæ.

Segól priorem ſyllabam conficiés, in Seuá conuertitur, quęcunque accedat mutationis cauſa.

De ∵ poſterioris ſyllabæ.

Segól poſteriorem ſyllabam ſi occupet, ſemper mutatur in Seuá: pręterquàm in Nomine plurali abſoluto, vel habente alia Pronomina inſeparabilia quàm הֶם הֶן כֶּם כֶן, vbi conuertitur in caméts.

EXEMPLVM.

בִּגְדִי Numerus ſingul.

בֶּגֶד   בִּגְדָם בִּגְדָן

בֶּגֶד Regimen   בִּגְדְכֶם בִּגְדְכֶן

בִּגְדוֹ בִּגְדָהּ   בִּגְדֵנוּ

בִּגְדְךָ בִּגְדֵךְ   Numerus plural.

כַּרְמָיו כַּרְמֶיהָ   כַּרְמָם כַּרְמָן
כַּרְמֶיךָ כַּרְמַיִךְ   כַּרְמְכֶם כַּרְמְכֶן
כַּרְמַי   כַּרְמֵנוּ
כַּרְמֵ,הֶם כַּרְמֵיהֶן   Numerꝰplural.
כַּרְמֵיכֶם כַּרְמֵיכֶן   כַּרְמִים
כַּרְמֵינוּ   Regimen כַּרְמֵי

Seuá ſecũdę literę in ∵ cõmutat̃ altero ſequẽte ſub tertia: nã alioq̃ vtrũq; legeretur, quod fieri non poteſt.

De Hólem.

Hólem nõ mutatur, niſi priorẽ ſyllabam conſtituat & habeat poſt ſe Segól. Tũc aũt in oĩbus cauſis mutãdi puncta, conuertit̃ in ⁊ paruum.

EXEMPLVM.

Numerus pural.   Numerus ſingul.
חֳרָשִׁים   חֹרֶשׁ
Regimé חָרְשֵׁי   Regimen חֹרֶשׁ
חֳרָשָׁיו חֳרָשֶׁיהָ   חָרְשׁוֹ חָרְשָׁהּ

De ‥ poſterioris ſyllabæ.

Tſerí poſterioris ſyllabȩ ita mutatur vt ∵ eiuſdem ſyllabæ, modò priorem locum occupet camèts.

EXEMPLVM.

Numerus plural.	Numerꝰ ſingul.
שְׁכֵנִים	שָׁכֵן
Regimen שְׁכְנֵי	Regimen שְׁכַן
שְׁכֵנָיו שְׁכֵנֶיהָ	שְׁכֵנוֹ שְׁכֵנָהּ
שְׁכֵנֶיךָ שְׁכֵנַיִךְ	שְׁכֵנְךָ שְׁכֵנֵךְ
שְׁכֵנַי	שְׁכֵנִי
שְׁכְנֵיהֶם שְׁכְנֵיהֶן	שְׁכֵנָם שְׁכֵנָן
שְׁכְנֵיכֶם שְׁכְנֵיכֶן	שְׁכַנְכֶם שְׁכַנְכֶן
שְׁכֵנֵינוּ	שְׁכֵנֵנוּ

Si vèrò priorem ſyllabá conſtituat alia motio quàm -, mutaȓ in Seuá.

EXEMPLVM.

כֹּרְמוֹ כֹּרְמָהּ	Numerus ſing.
כֹּרְמְךָ כֹּרְמֵךְ	כֹּרם
כֹּרְמִי	Regimen כֹּרֶם

Numerus pluralis.

שְׁבָטִים שְׁבָטַי

שִׁבְטֵי Regimē שִׁבְטֵיהֶם שִׁבְטֵיהֶן

שְׁבָטָיו שְׁבָטֶיהָ שִׁבְטֵיכֶם שִׁבְטֵיכֶן

שְׁבָטֶיךָ שְׁבָטַיִךְ שְׁבָטֵינוּ

EXEMPLVM.

Numerus plural. Numerus ſingul.

עֵגֶל עֲגָלִים

עֵגֶל Regimen עֶגְלֵי Regimen

עֶגְלוֹ עֶגְלָהּ עֲגָלָיו עֲגָלֶיהָ

עֶגְלְךָ עֶגְלֵךְ עֲגָלֶיךָ עֲגָלַיִךְ

Fœmininum genus עֶגְלָה.

Adnotatio.

Seuá quod mutatum eſt è tſerí prioris ſyllabæ, in hiríc vel (ſi prima nominis litera ſit ע aut ח) in ∵ cómutatur, poſtquàm ſecundum punctum cóuerſum eſt in alterum Seuá, ídque ne geminum Seuá ſimul legatur.

Adnotatiuncula.

In Nomine ſing. Genitiuũ regentē nulla mutãtur pũcta, niſi ָ, & tſerî quod habet ְ vel ãte ſe vel poſt ſe.

EXEMPLVM.

Numerus plural.	Numerus singul.
שְׂכָרִים	שָׂכָר
Regimen שְׂכָרֵי	Regimen שְׂכַר
שְׂכָרָיו שְׂכָרֶיהָ	שְׂכָרוֹ שְׂכָרָהּ
שְׂכָרֶיךָ שְׂכָרַיִךְ	שְׂכָרְךָ שְׂכָרֵךְ
שְׂכָרַי	שְׂכָרִי
שִׂכְרֵיהֶם שִׂכְרֵיהֶן	שְׂכָרָם שְׂכָרָן
שִׂכְרֵיכֶם שִׂכְרֵיכֶן	שְׂכַרְכֶם שְׂכַרְכֶן
שְׂכָרֵינוּ	שְׂכָרֵנוּ

EXEMPLVM.

Numerus plural.	Numerus ſingul.
שִׁבְטֵי	שֵׁבֶט
שִׁבְטָם שִׁבְטָן	Regimen שֵׁבֶט
שִׁבְטְכֶם שִׁבְטְכֶן	שִׁבְטוֹ שִׁבְטָהּ
שִׁבְטֵנוּ	שִׁבְטְךָ שִׁבְטֵךְ

ROMA VITTORIO EMA

Quòd ſub Iod prima huius Nominis litera radicali nõnunquàm ſcribatur non Seuá,ſed Hiríc,ad mutationem Motionũ non attinet,ſed ipſius Seuá. Nam Seuá,in quod mutatũ fuerat caméts prioris ſyllabæ, in Hiríc conuertitur , altero Seuá accedente: ne cõtra canones grammaticorum duo ſeuaím ſimul legãtur. Obſerua quoq; diligenter, quibuſná punctis in hoc Nomine afficiatur tertia radicis litera, accedẽtibus inſeparabilibus Pronominibus: eadem enim habebit in omnibus aliis Nominibus.

De .. prioris ſyllabæ.

Tſerí prioris ſyllabæ,ſemper mutatur in Seuá,modò ſecũda ſyllaba ſit vel · vel ∵ :aliàs nũquàm mutatur.

Camèts poſterioris ſyllabæ, mutatur in patháh, quando Nomini ſingulari poſtponitur Genitiuus Caſus, aut illi affiguntur Pronomina כֶּן & כֶּם : In *Seuá* verò quando Nomen plurale regit Genitiuũ Caſũ, vel habet Pronomina inſeparabilia כֶן כֶּם הֶן הֶם : aliàs nunquàm mutatur.

EXEMPLVM.

Numerus Plural.	Numerus Singul.
יְשָׁרִים	יָשָׁר
Regimen יִשְׁרֵי	Regimen יְשַׁר
יְשָׁרָיו יְשָׁרֶיהָ	יְשָׁרוֹ יְשָׁרָהּ
יְשָׁרֶיךָ יְשָׁרַיִךְ	יְשָׁרְךָ יְשָׁרֵךְ
יְשָׁרַי	יְשָׁרִי
יְשָׁרֵיהֶם יִשְׁרֵיהֶן	יְשָׁרָם יְשָׁרָן
יִשְׁרֵיכֶם יִשְׁרֵיכֶן	יְשַׁרְכֶם יְשַׁרְכֶן
יְשָׁרֵינוּ	יְשָׁרֵנוּ

Fœmininum Genus יְשָׁרָה

affigitur ךָ, fit דְּבָרְךָ verbum tui vel tis: Latinè tranſferri debet meum, tuū: propterea quòd mis & tis Genitiui ſunt exoleti. Hîc quoque literæ ד in Seuá conuertitur. Per pluralem Numerū, (idem ſentias de duali) pluralis Numeri formationē intellige. Nam Motiones numeri ſingularis in plurali variātur: vt à דָּבָר verbum, dicimus דְּבָרִים verba, ſermones. Fœmininum genus eſt, quū à Nomine maſculino formatur fœmininum, vt à יָשָׁר rectus, fit יְשָׁרָה recta: in quo fœminino literæ Iod mutatur in Seuá.

De prioris ſyllabæ.

Camēts priorem Nominis ſyllabam occupans, qualibet mutationis cauſa enata mutatur in Seuá.

De poſterioris ſyllabæ.

mirū ob ſyntaxin ſiue Regimē, Affixionē, pluralē Numerū, & fœmininū Genus. Sintaxin appello cū adiectiuū aut ſubſtantiuū Nomē regit genitiuū caſum, vt קָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל id eſt, ſanctus Iſraëlis, & דְּבַר יְהוָה verbū domini: ר dictionis דְּבַר habet Seuá ob conſtructionem. Nam extra Syntaxin per - ſcribi debet. Attendēdum eſt hoc loco Genitiuum Caſum qui regitur nō pati mutationē apud Hebræos, vt fit apud Latinos, ſed Nominatiuū à quo ille regitur. Affixionem voco, quando Pronomina illa, quę appellamus inſeparabilia, affiguntur fini Nominis alicuius: vt dū Iod affigitur Nomini דָּבָר id eſt, verbum, fit דְּבָרִי verbum mei vel mis: ſic quum illi

affi-

Dolentis,vt הוֹי ,הוֹ ,אוֹי , & cum הָ, אוֹיָה , אֲבוֹי væ: אֲהָהּ ahah,væ: הָהּ ah: אָח , heu· Aut Gaudentis, vt הֶאָח euge. Aut exclamantis, vt אִי ô. Aut Admirantis , vt אֵיכָה אֵיךְ quomodò, הֲ an. Aut Blandientis, vt נָא אָנָּא אָנָּה obſecró.

IAm nihil ſupeſt, niſi vt dicamus quo pacto Inſeparabilia Pronomina, cũ Nominibus, Verbis, aliiſque partibus orationis cõponantur. Antequàm verò dicamus de coniunctione Pronominum cum Nominibus: paucis explicanda eſt Motionum, id eſt, vocalium Punctorum permutatio. Motiones ergo permutationi obnoxiæ ſunt tãtùm quatuor, ָ, ֵ, hólem & ְ quæ ob cauſas quatuor permutari ſolẽt, ni-

Accuſatiuo,vt בְּ in, לְ, אֶל ad: עַל ad uerſus,cõtra,erga,ſuper,ſupra: חוּץ extra,præter: בֵּין ĩter, אֵצֶל iuxta, בְּ per, בְּעַד per,ſuper: בַּעֲבוּר, לְמַעַן, עַל propter: אַחַר poſt, הָלְאָה, יַעַן, עֵקֶב עֵבֶר trans,vltra: זוּלַת præter, עַד vſque. Ablatiuo verò, vt מִן à,ab,ex, de,prę: עַל ſuper.i. de: בְּעַד בַּעֲבוּר pro: תַּחַת,pro,ſub,clam: אֵת cũ, עִם cum,apud.

De Figura.

Figurę Prępoſitionum ſunt duę, ſimplex, vt עִם cum, & compoſita, vt עִמָּנוּ nobiſcum.

De Interiectione.

INteriectioni tantùm accidit Significatio.

De Significatione.

Significatio Interiectionũ eſt, aut Dolen-

aduerſatiua , vt אַפְעַלְפִּי quanuis, כִּי quanquàm: Aut Cauſalis,vt אִם ſi: לוּלֵא , לוּלֵי niſi: כִּי אִם ſed.
Aut Rationalis , vt כִּי quia,quòd: לְמַעַן vt יַעַן , עֵקֶב proptereà , eó: שֶׁ , אֲשֶׁר quòd.

De Figura.

Coniunctiones ו & שֶׁ ſemper componuntur cum aliqua parte orationis, aliæ verò nunquá cóponuntur.

De Ordine.

Coniunctionum vnicus eſt Ordo, nempe Præpoſitiuus

De Præpoſitione.

PRæpoſitioni accidunt duo, Caſus & figura.

De Caſu.

Prępoſitiones duob⁹ Caſibus ſolét deſeruire, Accuſatiuo & Ablatiuo: Accu-

terminationibus ſuis diſtincta : ſed Comparatiua ſua ope יוֹתֵר .i. magis, & Superlatiua p מְאֹר, id eſt, valde, efficiunt: vt יוֹתֵר טוֹב magis bene. i. meliùs, & רַע מְאֹר valde malè, id eſt, peſsimé.

De Figura.

Figuræ Aduerbiorũ ſũt duæ, ſimpl. vt הֵן ecce, & cõpoſita, vt הִנְּךָ ecce te.

De Coniunctione.

Coniunctioni accidunt tria, Poteſtas, Figura & Ordo.

De Poteſtate.

Poteſtas Coniunctionum eſt, aut Copulatiua, vt ו, id eſt, &, atque, at: אַף, גַּם etiam. Aut Diſiunctiua, vt אוֹ vel, an. Aut Expletiua, vt ו, quod Latinè cõmodè reddi nequit. Aut

lè, אֱמֶת veré:
Aut Quantitatis, vt הַרְבֵּה רַב multùm, יוֹתֵר plus, מְעַט parum, וְעַד modicùm, וְעִיר paululum, מְאֹד valde, maximé.
Aut Dubitandi, vt אוּלַי forſan, forſitan, fortaſſe: אִם an.
Aut Separandi, vt לְבַד ſeorſum.
Aut Congregandi, vt יַחַד, ſimul, vnà, pariter.
Aut Prohibendi, vt אַל ne, לֹא non.
Aut Euentus, vt פֶּן ne forte.
Aut Remiſsiõis, vt מְעַט מְעַט ſẽſim.
Aut Gentis, vt עִבְרִית Hebraicé, יְוָנִית Grecé: רוֹמִיּוּת Romanè, id eſt Latiné, צָרְפָּתִית Gallicé.

De Comparatione.

Claſsis Aduerbiorum neſcit Cõparatiua & Superlatiua ſimplicia ter-

giter.

Aut Negádi,vt בְּלִי, בַּל, אֵין, אַל, לֹא בִּלְתִּי non.

Aut Affirmádi,vt כֵּן ſic, אָמְנָה, אָמְנָם verè, אָכֵן certé

Aut Demonſtrandi, vt הֵן en, הִנֵּה ecce.

Aut Optandi, vt לוּ, לוּא, vtinam.

Aut Hortandi ſiue Deprecandi,vt אָנָּא אָנָּה נָא eia,age,quæſó.

Aut Ordinis, vt עוֹד adhuc, præte-reá, אַחַר pòſt, poſteá.

Aut interrogandi,vt הֲ (quod ſem-per componitur) id eſt, an: אִם an, מַדּוּעַ, לָמָּה cur,quare quamobrem, אֵיכָה, אֵיךְ quomodò, qualiter.

Aut Similitudinis, vt כְּמוֹ כְּ quaſi, ceu,tanquàm,velut: כֹּה כֵּן כָּךְ ſic.

Aut Qualitatis,vt טוֹב,bñe,רַע ma-lè,

De Aduerbio.

ADuerbio accidunt tria, Significatio, Comparatio & Figura.

De Significatione.

Significatio Aduerbiorũ eſt, aut
loci:vt פֹּה ,id eſt,hîc,huc:שָׁם, שָׁמָּה
ibi, illuc: אֵי ,אֵיכֹה ,אֵיכָה ,אֵיךְ ,אַיֵּה
vbi: אָן , אָנָה quò : מֵאַיִן vnde , חוּץ
foris, foras : כֹּה hîc,huc,hinc,illuc,
illinc, quò.

Aut tẽporis, vt הַיּוֹם hodie : מָחֳרָת,
מָחָר cras : תְּמוֹל , אֶתְמוֹל , אֶתְמוּל
heri,nudiuſtertius : אֶמֶשׁ nocte preterita:שִׁלְשׁוֹן nudiuſtertius: עַתָּה,נָא
nunc : אָז tunc : כִּי , אֲשֶׁר , שֶׁ quum:
כְּבָר iam, pridem: עַד vſque.i.ſemper : עוֹד adhuc,vltra: מָתַי quando:
פִּתְאֹם , פֶּתַע mox, ſtatim, protinus,
repente: תָּמִיד ſemper,quotidie,iugiter

giter

Numerus pluralis.

Abl.	Accuſ.	Dat.	Nom.
à nobis	nos	nobis	nos
מִמֶּנּוּ	אוֹתָנוּ	לָנוּ	אֲנַחְנוּ

Sunt & hæc Pronomina demõſtratiua זֶה, id eſt, hic,iſte: זֹה זוֹ זאת hæc,iſta :& זוּ cõmunis Generis. In plurali Numero אֵל vel אֵלֶּה,id eſt, hi, iſti : vel hæ,iſtæ.

Relatiuum vtriuſque Generis & Numeri eſt אֲשֶׁר . Idem valet שֶׁ ſequente daghés in prima litera dictionis cum qua componitur· Sunt quoque Interrogatiua vtriuſq; Generis & Numeri מִי , מָה & מַה : ſed מִי de homine interrogat, מָה verò & מַה de quacunque alia re.

De

Numerus pluralis.

Abl.	Voc.	Accuſ.	Dat.	Nom.
â vobis	vos	vos	vobis	vos
מִכֶּם	אַתֶּם	אֶתְכֶם	לָכֶם	אַתֶּם

Pronominis ſecundæ Perſonæ fœminini Generis Numerus ſingularis.

Abl.	Voc.	Accuſ.	Dat.	Nom.
à te	tu	te	tibi	tu
מִמֵּךְ	אַתְּ	אוֹתָךְ	לָךְ	אַתְּ

Numerus pluralis.

Ablat.	Voc.	Accuſ.	Dat.	Nom.
à vobis	vos	vos	vobis	vos
מִכֶּן	אַתֶּן	אֶתְכֶן	לָכֶן	אַתֶּן

Pronominis primæ Perſonæ vtriuſque generis Numerus ſingularis.

Abl.	Accuſ.	Dat.	Nomin.
à me	me	mihi	ego
מִמֶּנִּי	אוֹתִי	לִי	אֲנִי אָנֹכִי

Nu-

Numerus pluralis.

Abl.	Accuſat.	Dat.	Nom.
ab illis	illos	illis	illi
מֵהֶם	אוֹתָם אֶתְהֶם	לָהֶם	הֵם

Pronominis tertiæ Perſonæ fœminini Gen. Numerus ſingularis.

Abl.	Accuſ.	Dat.	Nom.
ab illa	illam	illi	illa
מִמֶּנָּה.	אוֹתָהּ	לָהּ	הִיא

Numerus pluralis.

Abl.	Accuſ.	Dat.	Nom.
ab illis	illas	illis	illæ
מֵהֶן	אוֹתָן אֶתְהֶן	לָהֶן	הֵן

Pronominis ſecundæ Perſonæ maſculini Generis Numerus ſingularis.

Abl.	Voc.	Accuſ.	Dat.	Nom.
à te	tu	te	tibi	tu
מִמְּךָ	אַתָּה	אוֹתְךָ	לְךָ	אַתָּה

ſe Genitiui caſus niſi cõiungantur cum Nominibus : Caſus enim illi qui habent à fronte Relatiuum שֶׁ, quamuis paſsim à grammaticis Genitiui eſſe tradantur, videntur tamẽ potiùs eſſe tantũ periphraſes quædam ad poſſeſsionem ſignificandã, vt סֵפֶר שֶׁלִּי, id eſt, liber qui(eſt)mihi, pro, liber meus. Illud quoque nõ eſt ſilentio prætereundũ, quòd אֵת cum inſeparabilibus Pronominibus ferè vertitur in אוֹת : dicimus enim non אֵתִי, ſed אוֹתִי, אוֹתְךָ &c.

Pronominis tertiæ perſonæ maſculini Generis Numerus ſingularis.

Abl.	Accuſ.	Dat.	Nom.
ab illo	illum	illi	ille
מִמֶּנּוּ	אוֹתוֹ	לוֹ	הוּא

Pronomina inſeparabilia.

Numerus plural.			Numerus ſingul.			
1rĩa	ſecũd.	tertia.	Prĩa	ſecũd.	tertia perſ.	
	כֶם	הֶם ם		ךָ	נוּ הוּ וֹ ו	Maſculina
נוּ			נִי י			Communia
	כֶן	הֶן ן		ךְ	נָה הָ ה	Fœminina

De Caſu & Declinatione.

Caſus Pronominum ſunt ſex, Nominatiuus, Genitiuus, Datiuus, Accuſatiuus, Vocatiuus & Ablatiuus. Separabilia Pronomina ad Nominatiuos & Vocatiuos pertinent; Inſeparabilia verò ad Obliquos, qui cognoſcuntur per Articulos & Præpoſitiones, cum quibus componuntur.

Adnotatio.

Obſeruatione dignum eſt, pronomina inſeparabilia nunquàm eſ-

ſe

tu, & prima, vt אֲנִי ego.

Caſus & Declinationem explicabimus, poſteaquàm breuiter oſtenderimus diſcrimen Pronominũ ſeparabilium & inſeparabiliũ.

Pronominum igitur alia ſunt ſeparabilia, alia verò inſeparabilia: Separabilia ſic appellantur, quòd nunquàm affigi ſoleant fini aliarum orationis partium: Inſeparabilia verò, ꝙ ſemper componãtur cũ aliqua parte orationis.

Pronomina ſeparabilia.

	Numerus plural.			Numerus ſing.		
	Pria perſ.	ſecũd	tertia.	Pria perſ.	ſecũd.	tertia.
Maſculina.		אַתֶּם	הֵם		אַתָּה	הוּא
Cõmunia.	אֲנַחְנוּ			אֲנִי אָנֹכִי		
Fœminina.		אַתֶּן	הֵן		אַתְּ	הִיא

Gallicè le,la:& cōpoſita, vt אֶתְכֶם, Grecè ϑοὺς ὑμᾶς, Gallicè les vous,ſi ita loqui liceat. Alii duo, nempe ה & ל nunquàm inueniuntur extra compoſitionem.

De Pronomine.

PRronomini accidūt Genus,Numerus, Perſona, Figura,Caſus, & Declinatio. De Genere.

Genera Pronominum ſunt duo, Maſculinum,vt הוא, ille, & fœmininum,vt הִיא, illa.

De Numero.

Numeri Pronominum ſunt duo, ſingularis, vt הוא ,ille, & pluralis, vt הֵם, illi.

De Perſona.

Perſonæ pronominum ſunt tres, tertia, vt הוא ille,ſecunda, vt אַתָּה tu

poſitum, valet Gallicè, les.

De Genere.

Vtriuſque generis ſunt omnes Articuli, vt הָאֵל, Græcè ὁ θεός, Gallicè le Dieu: הַנְּקֵבָה, Grecè ἡ γυνή, Gallicè la femme. Latinè etiamſi hęc fœmina dixeris, vel illa fœmina, non tamen id propriè reddideris, quod Hebraicè, Græcè vel Gallicè ſignificatur.

De Numero.

Nominibus omnium Numerorum indifferenter præponũtur Articuli, vt הָרֶגֶל, id eſt, Græcè ὁ πούς, Gallicè le pied: הָרַגְלַיִם, id eſt, τὼ πόδε: הַדְּבָרִים, id eſt, Græcè οἱ λόγοι, Gallicè les parolles.

De Figura.

Articulorum Figuræ ſunt duę, ſimplex, vt אֵת, id eſt, Grecè τὴν vel τήν,

Articul⁹ vocatiui,Græcè nō poteſt Articulis exprimi:valet aũt Gallicè le,& la, vt הָאָדָם lhōme .i.ô homo, הַנְּקֵבָה la femme i.ô fœmina. At ה Nominat. duali præpoſitum, valet τὼ & τά: Genit. τοῖν & ταῖν. ל Datiuó duali deſeruiēs,valet τοῖν & ταῖν ·אֵת quum dualem accuſatiuũ indicat,valet τὼ & τά. Dualem numerum Gallicè non explicuimus: Gallis enim vt Latinis, nullus eſt Dualis Numerus. ה ante Nominatiuum pluralem,valet Græcè ὁι & αἱ, Gallicè les:ante Genitiuum,Grȩcè τῶν, Gallicè des. ל autem Datiuum pluralem indicans,valet Grȩcè τοῖς & ταῖς, Gallicè aux. אֵת cum Acc.plural.valet Grȩcè τοὺς et τάς, Gallicè les. ה Vocatiuo plur. prȩpoſitum,

aliquem accerſunt)lhomme,id eſt, ô homo. Dicunt autem lhomme per eliſionem vocalis, pro le homme.

De ſignificatione.

Quam habeant ſignificationem Articuli, Latinè non poteſt propriè exprimi : nam Latini carent Articulis. Explicabimus igitur Gręcè & Gallicè. ה dum Nominatiuo ſingulari præponitur, valet Græcê ὁ & ἡ, (Neutrum genus prætermitto, ꝙ Hebræis, vt Gallis, duo tãtùm ſint Genera, Maſculinum & Fœmininum) Gallicè verò le, la. Dum aũt eſt Articulus Genitiui, valet Græcè τοῦ & τῆς, Gallicè de, du. ל valet Gręcè τῷ & τῇ, Gallicê a, au. את valet τὸν vel τὴν, Gallicè le, la. ה dũ eſt

 Arti-

ל per Seuá (quòd habeat frequẽter Hiríc, ad mutationem Punctorum attinet) אֵת verò per ∴ .

De indicatione Caſuum.

ה non rarò Nominatiuum indicat, Genitiuum etiam nonnunquàm, & aliquando Vocatiuum: ל Datiuum אֵת Accuſatiuũ. Caſus Ablatiuus Articulis nõ indicatur, ſed Prępoſitionibus מִן, id eſt, de, vel בְ, id eſt, in. Quòd aũt litera ה trium Caſuũ ſit Articulus, nihil eſt ꝙ aliquid habeat admiratione dignũ. Nã quiddã tale videas apud Gallos: idẽ enim Articulus Nominatiuo Accuſatiuo & Vocatiuo pręponitur: dicũt enim in Nominatiuo, lhomme, id eſt, homo: in Accuſatiuo, lhõme, id eſt, hominẽ: & in Vocatiuo (quũ

aliquem

perfectorum claſsis futura tibi ſit quamfacillima.

De כִּלָה, id eſt, conſignificatiuo.

HAc orationis parte comprȩhẽdunt Hebrȩi Grãmatici Articulum, Pronomen, Aduerbiũ, Cõiũctionem, Prȩpoſitionem, & Interiectionem. Sed quum has Inſtitutiones hominibus Latinis ſcribamꝰ, quò faciliùs doceantur, Latinorum more vnamquanque partem ſigillatim excutiemus.

De Articulis.

ARticuli ſunt tres, ה, ל & אֵת quorũ hȩc ſũt accidentia: Pũctuatio, Caſuũ indicatio, Significatio, Genus, Numerus, & Figura.

De Punctuatione.

ה pũctuatur per ־ ſequẽte daghés, ל per

EXEMPLVM.

Præteritum.	לְהִתְפַּקֵּד
הִתְפַּקֵּד הִתְפַּקְּדָה	מֵהִתְפַּקֵּד
הִתְפַּקַּדְתָּ הִתְפַּקַּדְתְּ	Imperatiuus.
הִתְפַּקַּדְתִּי	הִתְפַּקֵּד הִתְפַּקְּדִי
הִתְפַּקְּדוּ	הִתְפַּקְּדוּ הִתְפַּקֵּדְנָה
הִתְפַּקַּדְתֶּם הִתְפַּקַּדְתֶּן	Futurum.
הִתְפַּקַּדְנוּ	יִתְפַּקֵּד תִּתְפַּקֵּד
Benoni.	תִּתְפַּקֵּד תִּתְפַּקְּדִי
מִתְפַּקֵּד מִתְפַּקְּדִים	אֶתְפַּקֵּד
מִתְפַּקְּדָה מִתְפַּקְּדוֹת	יִתְפַּקְּדוּ
Infinitiuus.	תִּתְפַּקְּדוּ תִּתְפַּקֵּדְנָה
הִתְפַּקֵּד	נִתְפַּקֵּד
בְּהִתְפַּקֵּד	
כְּהִתְפַּקֵּד	

Verba Imperfecta hoc loco prudentes & ſcientes,beneuole lector, non adiicimus,quòd vbi te in perfectis ſtrenuè exercueris,tota illa im-

perfe-

EXEMPLVM.

Futurum.		Præteritum.	
תָּפְקַד	יָפְקַד	הָפְקְדָה	הָפְקַד
תָּפְקְדִי	תָּפְקַד	הָפְקַדְתְּ	הָפְקַדְתָּ
	אָפְקַד		הָפְקַדְתִּי
	יָפְקְדוּ		הָפְקְדוּ
תָּפְקַדְנָה	תָּפְקְדוּ	הָפְקַדְתֶּן	הָפְקַדְתֶּם
	נָפְקַד		הָפְקַדְנוּ

Infinitiuus.

הָפְקַד

Septimá adpellant הִתְפַּעֵל :habet autem ante radicales literas ſyllabam הִת : & illius פּ id eſt, prima radicalis litera, ſcribitur per ַ , ע aút; id eſt ſecunda, per ֵ , & habet Daghês, vt הִתְפַּקֵּד. Significát aút Verba huius Coniugationis actionem reciprocá & intranſitiuam, quòd in ea idé ſit agens & patiens.

מַפְקִיר מַפְקִירִים
מַפְקִירָה מַפְקִירוֹת

Paúl.

מָפְקָר מָפְקָרִים
מָפְקָרָה מָפְקָרוֹת

Infinitiuus.

הַפְקֵר
בְּהַפְקִיר
כְּהַפְקִיר
לְהַפְקִיר
מֵהַפְקִיר

Imperatiuus.

הַפְקֵר הַפְקִירִי
הַפְקִירוּ הַפְקֵרְנָה

Futurum.

יַפְקִיר תַּפְקִיר
תַּפְקִיר תַּפְקִירִי
אַפְקִיר
יַפְקִירוּ תַּפְקֵרְנָה
תַּפְקִירוּ
נַפְקִיר

Coniugatio הָפְעַל.

Sexta nominatur הָפְעַל, quę ãte Radicales literas aſſumit ה cum ֳ paruo, vt הָפְקַר. In hac aũt Cõiugatione prima radicalis litera ſcribitur p Seuá,& ſecũda p ַ. Quãtum verò ad ſignificationẽ eius attinet, ſignificat pati,ſed altero,ei qui agit ſuadente,& curante.

תפקד תפקדי יפקדו
אפקד תפקדו תפקדנה
נפקד

Coniugatio הפעיל.

Quintam appellant, הפעיל : quæ ante primam literá Radicalem aſciſcit ה ſcriptum per Hiric ſequéte Scheuâ: poſt ſecundá, י ,quod præcedit Hiric, vt הפקיד. Eam verò ſignificationem habent verba huius Cõiugationis, quòd deſignant aliquem quidèm agere, ſed altero ſuaſore & autore.

EXEMPLVM.

Præteritum:
הפקיד הפקידה הפקידו
הפקדת הפקדת הפקדתם הפקדתן
הפקדתי הפקדנו

Benoni:

Futurum.

יִפָּקְדוּ תִּפָּקַדְנָה		
תִּפָּקְדוּ	תִּפָּקֵד	יִפָּקֵד
נִפָּקֵד	תִּפָּקְדִי	תִּפָּקֵד
		אֶפָּקֵד

Coniugatio פֻּעַל.

Quarta, dicitur Coniugatio פֻּעַל: eſt autem paſsiua, reſpondens actiuę ſuperiori, à qua formatur: Habétque ſub פ ׳, ſub ע verò -.

EXEMPLVM.

Benoni.	Præteritum.
פֻּקָּד פֻּקָּדִים	פֻּקַּד פֻּקְּדָה
פֻּקָּדָה פֻּקָּדוֹת	פֻּקַּדְתָּ פֻּקַּדְתְּ
Infinitiuus.	פֻּקַּדְתִּי
פֻּקּוֹד	פֻּקְּדוּ
Futurum.	פֻּקַּדְתֶּם פֻּקַּדְתֶּן
יְפֻקַּד תְּפֻקַּד	פֻּקַּדְנוּ

פִּקֵּד :Significatione verò, quòd Verba quę in prima ſunt neutra, hic ſint actiua, nam הָלַךְ ambulauit, ſignificat, & הִלֵּךְ deduxit: Quę verò in illa ſunt actiua, hic vehementiorem ſignificent actionem, vt שָׁבַר fregit, שִׁבֵּר perfregit.

EXEMPLVM.

מְפֻקָּדָה מְפֻקָּדוֹת   Præteritum

Infinitiuus   פִּקְּדָה   פִּקֵּד

פַּקֵּד   פִּקַּדְתְּ   פִּקַּדְתָּ

בְּפַקֵּד   פִּקַּדְתִּי

כְּפַקֵּד   פִּקְּדוּ

לְפַקֵּד   פִּקַּדְתֶּן   פִּקַּדְתֶּם

מִפַּקֵּד   פִּקַּדְנוּ

Imperatiuus.   Benoni.

פַּקֵּד פַּקְּדִי   מְפַקְּדִים   מְפַקֵּד

פַּקְּדוּ פַּקֵּדְנָה   מְפַקְּדוֹת   מְפַקְּדָה

Paúl.

מְפֻקָּדִים   מְפֻקָּד

EXEMPLVM.

Preteritum.

נִפְקַד נִפְקְדָה
נִפְקַדְתָּ נִפְקַדְתְּ
נִפְקַדְתִּי
נִפְקְדוּ
נִפְקַדְתֶּם נִפְקַדְתֶּן
נִפְקַדְנוּ

Benoni.

נִפְקָד נִפְקָדִים
נִפְקָדָה נִפְקָדוֹת

Infinitiuus.

הִפָּקֵד
בְּהִפָּקֵד
כְּהִפָּקֵד
לְהִפָּקֵד
מֵהִפָּקֵד

Imperatiuus.

הִפָּקֵד הִפָּקְדִי
הִפָּקְדוּ הִפָּקַדְנָה

Futurum.

יִפָּקֵד תִּפָּקֵד
תִּפָּקֵד תִּפָּקְדִי
אֶפָּקֵד
יִפָּקְדוּ תִּפָּקַדְנָה
תִּפָּקְדוּ
נִפָּקֵד

Coniugatio פִּעֵל.

Tertiam appellant Coniugati-oné פִּעֵל: differt auté à prima, ſcri ptura, ꝙ פּ in ea ſcribatur per hiric ſequente daghés, ע autem per ‥ vt

Infinitiuus.
פָּקוֹר vel פְּקוֹר
בִּפְקוֹר
כִּפְקוֹר
לִפְקוֹר
מִפְּקוֹר

Imperatiuus.
פְּקוֹר פִּקְרִי
פִּקְרוּ פְּקוֹרְנָה

Futurum.
יִפְקוֹר תִּפְקוֹר
תִּפְקוֹר תִּפְקְרִי
אֶפְקוֹר
יִפְקְרוּ תִּפְקוֹרְנָה
תִּפְקְרוּ
נִפְקוֹר

Coniugatio נִפְעַל.

Secunda Coniugatio, nuncupatur Coniugatio נִפְעַל: formatur autem à prima præponendo נ literam ſeruilem, ſcriptam per Hiric, & mutando ּ primæ Radicalis literæ in Seuá, vt נִפְקַר viſitatus fuit. Significatione verò differt à prima, ꝙ Verba quę in illa ſunt actiua, in hac ſunt paſsiua.

ma cōiugatione, vt in reliquis omnibus, quæ ob id quoque ab hoc paradigmate nomenclaturam & denominationē ſortitæ ſunt. Habet aūt hęc prima Cōiugatio ſub פ .i. prima radicali litera ־, & ſub ע .i. ſecūda, ־ vt פָּקַד viſitauit . Eſtq; ꝓpriè verborum neutrorū ſiue intranſitiuorum vt הַנַּעַר עָמַד puer ſtetit: aliquādo tamen etiam actiuorum, vt פָּקַד אֶת־הַנְּעָרִים viſitauit pueros.

EXEMPLVM.

Benoni.		Præteritum.	
פּוֹקְדִים	פּוֹקֵד	פָּקְדָה	פָּקַד
פּוֹקְדוֹת	פּוֹקְדָה	פָּקַדְתְּ	פָּקַדְתָּ
	פּוֹקֶדֶת		פָּקַדְתִּי
	Paúl.		פָּקְדוּ
פְּקוּדִים	פָּקוּד	פְּקַדְתֶּן	פְּקַדְתֶּם
פְּקוּדוֹת	פְּקוּדָה		פָּקַדְנוּ

De Figura.

Figuræ Verborum ſunt duæ, ſimplex, vt פָּקַד viſitauit, & compoſita, vt פְּקָדוֹ viſitauit eum.

De Coniugatione.

Sunt apud Hebræos ſeptem Cõiugationes, per quas vnum idémq; Verbum coniugari poteſt, & voce, & ſignificatione nonnihil immutata.

Coniugatio קַל.

Prima coniugatio ſolet à nonnullis appellari קַל .i. leuis, expedita: q̃ nullam habeat addititiá literam Cõiugationis indicem, nec admittat in ſecũda radicali litera daghés forte. Dicitur etiam cõiugatio פָּעַל, quòd hoc Verbũ vetus grammaticorum Hebræorũ paradigma fuerit in pri-

ſitat : ſi ſecundæ,ſunt ſecundæ : vt אַתָּה פּוֹקֵד tu viſitans .ſ. es,id eſt,tu viſitas : ſi primæ, ſunt primæ : vt אֲנִי פּוֹקֵד ego viſitans .ſ. ſum, id eſt, ego viſito : & ſic de aliis.

De Genere.

Genera Verborum ſunt duo, Maſculinum & Fœmininum. Siquidem Hebræa Verba nõ ſunt, vt Latina, omnium Generũ:ſed ſunt vel maſculini, vt פָּקַד viſitauit vir, vel fœminini, vt פָּקְדָה viſitauit mulier : ſunt tamen quædam Perſonæ vtrique Generi communes,vt פָּקַדְתִּי viſitaui ego vir, vel ego fœmina.

De Specie.

Species Verborum ſunt duæ,primitiua vt פָּקַד, & deriuatiua vt דִּבֵּר locutus eſt, à דָּבָר verbum,ſermo.

De

הַבַּיִת נִבְנָה per Præteritum coniugationis נִפְעַל.

De Numero.

Numeri Verborũ ſunt duo : Singularis,vt פָּקַד viſitauit, & pluralis, vt פָּקְדוּ viſitauerunt.

De Perſona.

Perſonæ ſunt tres: tertia (hoc enim ordine Perſonas collocant) vt פָּקַד viſitauit : ſecunda, vt פָּקַדְתָּ viſitauiſti,& prima, vt פָּקַדְתִּי .

Illud quoque notãdum eſt, Benoni et Paúl omnibus Perſonis eſſe cõmunia: nã ſi Pronomini tertiæ Perſonæ coniungantur (vel ſi nullum habeant adiunctum Pronomen, vt אֲנָשִׁים פּוֹקְדִים , id eſt , homines (ſunt)viſitantes)ſunt tertię,vt הוּא פּוֹקֵד ille viſitans.ſ.eſt,id eſt ille,vi-

Benoni,Paúl,Infinitiuum, Imperatiuum,& Futurum.

Faciliora ſunt hæc omnia quàm vt egeât expoſitione, niſi ꝙ Hebręa dictio בֵּינוֹנִי Latinè verti poteſt Intermedium : ſic autem appellatur hoc Tēpus (quáquàm Verbū non eſt,ſed Participium) ꝙ ex Præterito et Futuro conſtituatur,ſiue quòd partem capiat à pręterito tempore, & partem à Futuro : à Latinis adpellatur Præſens. Paúl quoq; tem pus eſt (licet ſit Participium) quo deſignatur aliquid præterito quidē tempore factum eſſe, ſed quod adhuc ſit, vt ita dicam, in eſſe ſuo, vt הַבַּיִת בָּנוּי, id eſt, domus ędificata: ſi iam eſſet diruta, nōpoſſes vti hoc Tempore, ſed dicendum eſſet,

הבית

נִכְבָּד יוֹתֵר מִמֶּנִּי, id eſt, tu es honorabilis plus quàm ego: Latinè, tu es me honoratior: ſuperlatiuum verò per מְאֹד, id eſt, valde: vt בָּזוּי אַתָּה מְאֹד, id eſt, cõtemptus tu(eris) valde: id eſt, tu futurus es omnium cõtemptiſsimus.

De Verbo.

ACcidentia Verbi ſunt hæc, Modus, Tempus, Numerus, Perſona, Genus, Species, Figura & Cõiugatio.

De Modis & Temporibus.

Modi Verborũ ſũt tres, Indicatiuus Infinitiuus, & Imperatiuus: Tẽpora quatuor, Præteritum, Benoní, Paúl, & Futurũ: ſolẽt aũt cũ Tẽporibus Modos cõprehendere: dicunt enim ſe habere ſex tẽpora, Præteritum,

mitiua & deriuatiua : primitiuę Speciei ſunt ea Nomina quę à nulla alia orationis parte deriuantur, vt אֶרֶץ terra: deriuatiuę verò, quę ab alia deſcendunt, vt זִכְּרוֹן memoria, à זָכַר meminit.

De Caſu & Declinatione.

Indeclinabilia ſunt omnia Hebræorum Nomina, idque in omnibus Numeris: Caſus autem dignoſcũtur partim ex orationis cõtextu, vt סֵפֶר אָבִי liber patris mei, partim verò per Articulos aut Præpoſitiones præpoſitas: vt dicturi ſumus quum Articulos explicabimus.

Adnotatio.

Circunloquuntur Hebræi, Comparatiuum quidem per יוֹתֵר, id eſt, plus, & מִן, id eſt, quàm, vt אַתָּה

נכבד

merum declinátur, ſed ea ferè ſolũ quæ deſignant res natura geminas, vt עֵינַיִם, oculi, יָדַיִם manus, רַגְלַיִם pedes &c.

Formatur autem dualis numerus à ſingulari adiecta ſyllaba יִם præcedẽte - vt à יָד manus, fit יָדַיִם duæ manus: pluralis autem à ſingulari addẽdo in maſculinis Nominibus ים præcedente hiríc, vt à צַדִּיק iuſtus, fit צַדִּיקִים iuſti: in fœmininis autẽ mutando ſyllabam, a, in oth, vt à צְדָקָה iuſtitia, fit צְדָקוֹת iuſtitiæ.

De Figura.

Figuræ Nominum ſunt duæ, ſimplex, vt בַּיִת domus, & compoſita, vt בֵּית־אֵל domus Dei.

De Specie.

Species Nominum ſunt duæ, pri-

De Genere.

Genera Nominum ſunt tantùm duo, maſculinũ & fœmininum: Fœminina ea ſunt quæ terminantur in ה præcedente ָ vt צְדָקָה iuſtitia, vel in ת, vt תִּפְאֶרֶת pulchritudo: Maſculina verò, quę alias habẽt terminationes, vt דָּבָר verbum, צַדִּיק iuſtus, גָּדוֹל magnus, מֶלֶךְ Rex, &c. Notabis interim fœminina à maſculinis ferè ſemper formari, addendo ה prȩcedente ָ vt à טוֹב bonus, fit טוֹבָה bona.

De Numero.

Numeri Nominum ſunt tres, ſingularis vt אֶלֶף mille, dualis, vt אַלְפַּיִם duo millia, & pluralis, vt אֲלָפִים plura millia quàm duo: nõ tamẽ omnia nomina per dualem Numerum

DE PARTIBVS orationis.

HAbent Hebræi tres orationis partes שֵׁם, id eſt, Nomen: פּוֹעַל id eſt Verbum: & מִלָּה, id eſt conſignificatiuum, quod dialectici ſyncategorema vocare ſolent.

De Nomine.

ACcidũt Nomini, Qualitas, Genus, Numerus, Figura, Species, Caſus & Declinatio.

De Qualitate.

Qualitates Nominum ſũt duæ, propria & appellatiua: propriæ ſũt Qualitatis illa Nomina, quę vnicam rem ſignificant: appellatiuæ verò, quæ plures.

De

ſi dilatetur aliquo Puncto, ad cuius vocem pronunciari debeat, vt in רוּחֲךָ ſpiritus tuus, legitur per a.

De Daghés.

Daghés in omnibus literis ponitur præterquàm in אֲהַחַע & ר, & earũ ſonum congeminat. Tamen in literis בגד כפת dum ſyllabá incipiũt, id eſt, quando dictionis principium occupát, vel proximè ſequútur Seua lectũ, tantùm indicat ſonũ paulò robuſtiorem: illo enim abſẽte leniùs, bleſiùs & molliùs proferendæ ſunt: nempe ב vt β ſiue v cõſonans, ג vt γ ſiue gh, ד vt δ ſiue dh, כ vt χ ſiue ch, פ vt φ ſiue ph, ת vt θ ſiue th.

De par-

Infinitiuus.

פְּקוֹד vel פְּקוֹד

בִּפְקוֹד

כִּפְקוֹד

לִפְקוֹד

מִפְּקוֹד

Imperatiuus.

פְּקוֹד פִּקְדִי

פִּקְדוּ פְּקוֹדְנָה

Futurum.

יִפְקוֹד תִּפְקוֹד

תִּפְקוֹד תִּפְקְדִי

אֶפְקוֹד

יִפְקְדוּ תִּפְקוֹדְנָה

תִּפְקְדוּ

נִפְקוֹד

Coniugatio נִפְעַל.

Secunda Coniugatio, nuncupatur Coniugatio נִפְעַל: formatur autem à prima præponendo נ literam ſeruilem, ſcriptam per Hiric, & mutando ְ primæ Radicalis literæ in Seuá, vt נִפְקַד viſitatus fuit. Significatione verò differt à prima, ꝙ Verba quę in illa ſunt actiua, in hac ſunt paſsiua.

ma cõiugatione, vt in reliquis omnibus, quæ ob id quoque ab hoc paradigmate nomenclaturam & denominationẽ ſortitæ ſunt. Habet aũt hęc prima Cõiugatio ſub פ .i. prima radicali litera ָ ,& ſub ע .i. ſecũda, ַ vt פָּקַד viſitauit. Eſtq; ꝓpriè verborum neutrorũ ſiue intranſitiuorum vt הַנַּעַר עָמַד puer ſtetit: aliquãdo tamen etiam actiuorum, vt פָּקַד אֶת־הַנְּעָרִים viſitauit pueros.

EXEMPLVM.

Benoni.		Præteritum.	
פּוֹקְדִים	פּוֹקֵד	פָּקְדָה	פָּקַד
פּוֹקְדוֹת	פּוֹקְדָה	פָּקַדְתְּ	פָּקַדְתָּ
	פּוֹקֶדֶת		פָּקַדְתִּי
Paũl.			פָּקְדוּ
פְּקוּדִים	פָּקוּד	פְּקַדְתֶּן	פְּקַדְתֶּם
פְּקוּדוֹת	פְּקוּדָה		פָּקַדְנוּ

De Figura.

Figuræ Verborum ſunt duæ,ſimplex,vt פָּקַד viſitauit,& compoſita, vt פְּקָדוֹ viſitauit eum.

De Coniugatione.

Sunt apud Hebræos ſeptem Cõiugationes, per quas vnum idémq; Verbum coniugari poteſt,& voce, & ſignificatione nonnihil immutata.

Coniugatio קַל.

Prima coniugatio ſolet à nonnullis appellari קַל .i.leuis,expedita: q̃ nullam habeat addititiã literam Cõiugationis indicem,nec admittat in ſecũda radicali litera daghés forte. Dicitur etiam cõiugatio פָּעַל,quòd hoc Verbũ vetus grammaticorum Hebræorũ paradigma fuerit in pri-

 ma

ſitat : ſi ſecundæ,ſunt ſecundæ : vt אַתָּה פּוֹקֵד tu viſitans .ſ. es,id eſt,tu viſitas : ſi primæ, ſunt primæ : vt אֲנִי פּוֹקֵד ego viſitans .ſ. ſum, id eſt, ego viſito : & ſic de aliis.

De Genere.

Genera Verborum ſunt duo, Maſculinum & Fœmininum. Siquidem Hebræa Verba nõ ſunt, vt Latina, omnium Generũ:ſed ſunt vel maſculini, vt פָּקַד viſitauit vir, vel fœminini, vt פָּקְדָה viſitauit mulier : ſunt tamen quædam Perſonæ vtrique Generi communes,vt פָּקַדְתִּי viſitaui ego vir, vel ego fœmina.

De Specie.

Species Verborum ſunt duæ,primitiua vt פָּקַד ,& deriuatiua vt דִּבֵּר locutus eſt, à דָּבָר verbum,ſermo.

הַבַּיִת נִבְנָה per Præteritum coniugationis נִפְעַל.

De Numero.

Numeri Verborũ ſunt duo: Singularis, vt פָּקַד viſitauit, & pluralis, vt פָּקְדוּ viſitauerunt.

De Perſona.

Perſonæ ſunt tres: tertia (hoc enim ordine Perſonas collocant) vt פָּקַד viſitauit: ſecunda, vt פָּקַדְתָּ viſitauiſti, & prima, vt פָּקַדְתִּי.

Illud quoque notãdum eſt, Benoni et Paúl omnibus Perſonis eſſe cõmunia: nã ſi Pronomini tertiæ Perſonæ coniungantur (vel ſi nullum habeant adiunctum Pronomen, vt אֲנָשִׁים פוֹקְדִים, id eſt, homines (ſunt) viſitantes) ſunt tertię, vt הוּא פוֹקֵד ille viſitans. ſ. eſt, id eſt ille, vi-

 ſitat

Benoni,Paúl,Infinitiuum, Imperatiuum,& Futurum.

Faciliora ſunt hæc omnia quàm vt egeãt expoſitione, niſi ꝙ Hebrea dictio בינוני Latinè verti poteſt Intermedium : ſic autem appellatur hoc Tẽpus (quãquàm Verbũ non eſt,ſed Participium) ꝙ ex Præterito et Futuro conſtituatur,ſiue quòd partem capiat à preterito tempore, & partem à Futuro : à Latinis adpellatur Præſens. Paúl quoq; tem pus eſt (licet ſit Participium) quo deſignatur aliquid præterito quidẽ tempore factum eſſe, ſed quod adhuc ſit, vt ita dicam, in eſſe ſuo, vt הַבַּיִת בָּנוּי, id eſt, domus edificata: ſi iam eſſet diruta, nõpoſſes vti hoc Tempore, ſed dicendum eſſet,

הבית

מִמֶּנִּי יוֹתֵר נִכְבָּד, id eſt, tu es honō-rabilis plus quàm ego: Latinè, tu es me honoratior: ſuperlatiuum verò per מְאֹד, id eſt, valde: vt אַתָּה בָּזוּי מְאֹד, id eſt, cōtemptus tu(eris) valde: id eſt, tu futurus es omnium cōtemptiſsimus.

De Verbo.

ACcidentia Verbi ſunt hæc, Modus, Tempus, Numerus, Perſona, Genus, Species, Figura & Cōiugatio.

De Modis & Temporibus.

Modi Verborū ſūt tres, Indicatiuus Infinitiuus, & Imperatiuus: Tēpora quatuor, Præteritum, Benonī, Paúl, & Futurū: ſolēt aūt cū Tēporibus Modos cōprehendere: dicunt enim ſe habere ſex tēpora, Præteritum,

mitiua & deriuatiua : primitiuę Speciei ſunt ea Nomina quę à nulla alia orationis parte deriuantur, vt אֶרֶץ terra: deriuatiuę verò, quę ab alia deſcendunt, vt זִכְּרוֹן memoria, à זָכַר meminit.

De Caſu & Declinatione.

Indeclinabilia ſunt omnia Hebræorum Nomina, ídque in omnibus Numeris: Caſus autem dignoſcũtur partim ex orationis cõtextu, vt סֵפֶר אָבִי liber patris mei, partim verò per Articulos aut Præpoſitiones præpoſitas: vt dicturi ſumus quum Articulos explicabimus.

Adnotatio.

Circunloquuntur Hebræi, Comparatiuum quidem per יוֹתֵר, id eſt, plus, & מִן, id eſt, quàm, vt אַתָּה

merum declinâtur, ſed ea ferè ſolû quæ deſignant res natura geminas, vt עֵינַיִם, oculi, יָדַיִם manus, רַגְלַיִם pedes &c.

Formatur autem dualis numerus à ſingulari adiecta ſyllaba יִם præcedẽte - vt à יָד manus, fit יָדַיִם duæ manus: pluralis autem à ſingulari addẽdo in maſculinis Nominibus ים præcedente hiric, vt à צַדִּיק iuſtus, fit צַדִּיקִים iuſti: in fœmininis autẽ mutando ſyllabam, a, in oth, vt à צְדָקָה iuſtitia, fit צְדָקוֹת iuſtitiæ.

De Figura.

Figuræ Nominum ſunt duæ, ſimplex, vt בַּיִת domus, & compoſita, vt בֵּיתאֵל domus Dei.

De Specie.

Species Nominum ſunt duæ, pri-

De Genere.

Genera Nominum ſunt tantùm duo, maſculinũ & fœmininum : Fœminina ea ſunt quæ terminantur in ה præcedente ־ vt צְדָקָה iuſtitia, vel in ת, vt תִּפְאֶרֶת pulchritudo : Maſculina verò, quę alias habẽt terminationes, vt דָּבָר verbum, צַדִּיק iuſtus, גָּדוֹל magnus, מֶלֶךְ Rex, &c. Notabis interim fœminina à maſculinis ferè ſemper formari, addendo ה pręcedente ־ vt à טוֹב bonus, fit טוֹבָה bona.

De Numero.

Numeri Nominum ſunt tres, ſingularis vt אֶלֶף mille, dualis, vt אַלְפַּיִם duo millia, & pluralis, vt אֲלָפִים plura millia quàm duo: nõ tamẽ omnia nomina per dualem Numerum

ſi dilatetur aliquo Puncto, ad cuius vocem pronunciari debeat, vt in רוּחֲךָ: ſpiritus tuus, legitur per a.

De Daghés.

Daghés in omnibus literis ponitur præterquàm in אֲהֲחַע & ר, & earũ ſonum congeminat. Tamen in literis בגד כפת dum ſyllabá incipiũt, id eſt, quando dictionis principium occupăt, vel proximè ſequũtur *Seua* lectũ, tantùm indicat ſonũ paulò robuſtiorem: illo enim abſẽte leniùs, bleſiùs & molliùs proferendæ ſunt: nempe ב vt β ſiue v cõſonans, ג vt γ ſiue gh, ד vt δ ſiue dh, כ vt χ ſiue ch, פ vt φ ſiue ph, ת vt θ ſiue th.

De par-

Quando ſcribitur ſub prima litera dictionis, vt דְּבָרִים id eſt, verba:
Quando proximè ſequitur magna puncta, vt פָּקְדוּ viſitauerunt.
Sub litera dagheſſata, nõ in fine dictionis, vt פִּקְדוּ viſitate:
Quando habet alterum Seuá ante ſe in medio dictiõis, vt יִפְקְדוּ viſitabũt:
Quando eadem ſequitur litera, vt הַלְלוּ laudate:
Quando habet aliquod pũctum ſecum adiunctum ſub eadem litera, vt רוּחֲךָ ſpiritus tuus.
Aliàs nunquàm legitur: ſed literam eã ſub qua ſcribitur, trahit ad præcedentem ſyllabam.

Qua voce legatur Seuá.

Iam apud nos obtinuit vſus, vt ſemper legatur per e breuiſsimum, niſi

De punctis vocalibus.

Vocalia puncta in quinque magna diuiduntur & quinque parua.

Parua.				Magna.
Páthah.	בַ	a	בָ	*Kaméts.*
Segól.	בֶ	e	בֵ	*Tſeri.*
Hiric paruum.	בִ	i	בִי	*Hiric magnũ*
Kaméts paruũ.	בָ	o	בוֹ	*Holém.*
Kibbúts.	בֻ	u	בוּ	*Schuréc.*

De Seuá, & vbi legatur.

Eſt & aliud punctum, quod, vt inquit Kimhi in grãmatica illa abſolutiſsima quam inſcripſit Michlól, his decem ſubſeruit. Legitur enim aliquando, aliquando verò non legitur, ídque pro commoditate lectionis. Legitur autem,

Quando

ſiùs profertur.

Vbi proferantur literæ.

Edútur ſibili, id eſt, literarum poteſtates, dum flatus è pulmone exiens inſtrumentis organicis comprimitur detineturq; ne rectà & liberè egrediatur. Si gutture, fit ſonus literarũ אֲהְחַע, ſi palato, גִּיכַק, ſi lĩgua, דְּטְלְנַת, ſi dentibus, זַסְשְׁרַץ, ſi labiis, בּוּמַף

De literis אֱהֱוִי

Nihil ſonant hæ quatuor literæ, niſi ſub ſe habeant aut proximè poſt ſe, aliquod ex Punctis illis, quibus nunc vtuntur Hebrei vice vocalium.

De Pun-

Hebraicarum literarum

Poteſtas	Nomen		Figura
tſ	צָדִי	*Tſade.*	ץ צ
k	קוֹף	*Koph.*	ק
r	רֵישׁ	*Res.*	ר
ſ	שִׁין	*Sin.*	ש
t	תָּו	*Taf.*	ת

De literis אחע

א aſpiratione indicat leniùs proferendam quàm h Latinorum, ח autem & ע denſiores, ſed quas nec Græcis nec Latinis literis exprimas: audiendus eſt igitur qui bene proferat.

De litera ש

ש cùm in ſiniſtro cornu punctulum gerit, ſono conuenit cum ס: quando verò in dextro, craſsiùs ſiue ble-

ſiùs

Hebraïcarum literarum

Poteſtas	Nomen		Figura	
	אָלֶף	Aleph.		א
b	בֵּית	Beth.		ב
g	גִּימֶל	Ghimel.		ג
d	דָּלֶת	Dáleth.		ד
h	הֵא	He.		ה
u conſonás	וָו	Vaf.		ו
z	זַיִן	Záiin.		ז
	חֵית	Heth.		ח
t	טֵית	Teth.		ט
i conſonás	יוֹד	Iod.		י
c	כַּף	Caph.	ך	כ
l	לָמֶד	Lámed.		ל
m	מֵם	Mem.	ם	מ
n	נוּן	Nun.	ן	נ
ſ	סָמֶךְ	Sámech.		ס
	עַיִן	Aiin.		ע
p	פֵּא	Pe.	ף	פ

Poſteriores figuræ finē dictionum occupāt.

ante octo ãnos vtcunque à nobis ſcriptas καὶ ἀνωνύμως *publicatas, nũc multò ſtudioſiùs appenſas & multis locis locupletiores factas rurſus emittimus, vt apud te linguæ* Hebraïcæ *peritiſſimũ, noſtrã induſtriam acceſſione huius muneris publici multis numeris amplificatam eſſe fideliſſimè teſtẽtur, quibus tale aliquod de nobis teſtimoniũ dicentibus credes : vt vbi intellexerimus te dignatũ nrãs* Inſtitutio*nes iſta fide, ad alia maiora & vtiliora nos accĩgamus. Sed ne diutiùs interpellẽ grauia illa tua ſtudia, quibus ſapientiſſimo,* καὶ φιλολογωτάτῳ Regi *ſyluã acroamatũ omnis generis ex optimis quibuſq;* Hebraïcis, Græcis *&* Latinis *autoribus decerpere, colligere & reponere ſoles, iubebo te quamplurimùm valere, illud vnũ adijciẽs me nihil hodie antiquius habere, quàm vt à te ꝑpetuò amer.* V*ale rurſus.* E *ſcholis* C*ameracẽſ. quarto calẽd.* Feb.

1540.

eſuriem, poſt calores, poſt frigora: prouinciam in republica ſortiuntur ſuis ſtudiis cõſentaneam, ocio aliquantiſper indulgere debẽt, & quieti tranquillitatique ſeruire, vt liberiore illo ocio reſarciãt quod pertinacibus ſtudiis de valetudine et corporis viribus amiſerunt. Valeant talia conſilia cum ſuis autoribus, quæ ad pigritiam & perditum ocium potiùs inuitãt & hortantur quàm iuuẽt. Quantùm ſanè ad me attinet, præſtantiſſime Epiſcope, *iſtorum hominum ſuaſiones & admonitiones nunquàm ſequar, quin potiùs ad conſilium tuum vtiliſſimum & ſaluberrimum me totum componã, quod certè eſt, vt Spartam quam ſum nactus ornẽ quãtum ferent vires, & illuſtrem. Quam rẽ ſumma adhibita cura (modò* Deus *adſit) ſum facturus. Vt autem cumulatæ & auctæ noſtræ diligentiæ aliquod ſpecimẽ edamus, Inſtitutiones noſtras* Hebraicas

 ante

quo flagrare videbantur, cùm prouinciã ipſam ornandam & adminiſtrandam totis viribus peterent & ambirẽt. Qui verò hoc facere ſolent, quàm acuta ſimilitudine ſuæ deſidiæ patrocinẽtur & blandiãtur, paucis dicam. Aiunt huiuſmodi homunciones iudicio acri ſcilicet & prudẽtia magna præditi, eos qui in repub. gradum aliquem cõſecuti ſunt, & in ea excolẽda aliquo numero habentur, imitari debere nautas atq; adeò vectores ipſos, qui quum poſt fluctus & procellas & vehementem illum nauis motum, in tutum aliquem portum tandem ſe receperũt, ſuaui & amica quiete perfruuntur, in vtrãq; aurẽ (quod aiũt) dormientes. Sic, inquiunt, qui poſt lõgos labores ſtudiorũ, poſt incredibiles vigiliarũ moleſtias, poſt noctes multas ſine ſõno, maximo valetudinis incommodo tranſactas: poſt ſitim, poſt eſuri-

D. Petro Ca-
STELLANO TVTELENSIVM *Epiſcopo* A. R. *Calignius*, Regius *Hebr. literarum profeſſor*, *Sal.*

C*Vm per hoſce dies mecũ paulò accuratiùs conſiderarẽ vetus meum* Hebraicarũ *literarum ſtudiũ cum munere publico hodie coniunctum eſſe, ingenui animi eſſe duxi, teſtari omnibus literarum ſtudioſis hoc honoris cumulo vigilantiorẽ & diligentiorem (vt certè æquum erat) redditam fuiſſe noſtram induſtriam.* Nã *mihi nulla ratione probari poſſũt, qui vbi prouincia aliqua diu optata potiti ſũt, quaſi iam præteriti immemores, & futuri prorſus ſecuri, ſegniores protinus efficiuntur, ſtudio illi minimè reſpondentes*

merum declinátur, ſed ea ferè ſolũ quæ deſignant res natura geminas, vt עֵינַיִם, oculi, יָדַיִם manus, רַגְלַיִם pedes &c.

Formatur autem dualis numerus à ſingulari adiecta ſyllaba יִם præcedẽte - vt à יָד manus, fit יָדַיִם duæ manus: pluralis autem à ſingulari addẽdo in maſculinis Nominibus יִם præcedente hiric, vt à צַדִּיק iuſtus, fit צַדִּיקִים iuſti: in fœmininis autẽ mutando ſyllabam, a, in oth, vt à צְדָקָה iuſtitia, fit צְדָקוֹת iuſtitiæ.

De Figura.

Figuræ Nominum ſunt duæ, ſimplex, vt בַּיִת domus, & compoſita, vt בֵּיתֵאֵל domus Dei.

De Specie.

Species Nominum ſunt duæ, pri-

De Genere.

Genera Nominum ſunt tantùm duo, maſculinũ & fœmininum: Fœminina ea ſunt quæ terminantur in ה præcedente ֿ vt צְדָקָה iuſtitia, vel in ת, vt תִּפְאֶרֶת pulchritudo: Maſculina verò, quę alias habẽt terminationes, vt דָּבָר verbum, צַדִּיק iuſtus, גָּדוֹל magnus, מֶלֶךְ Rex, &c. Notabis interim fœminina à maſculinis ferè ſemper formari, addendo ה pręcedente ֿ vt à טוֹב bonus, fit טוֹבָה bona.

De Numero.

Numeri Nominum ſunt tres, ſingularis vt אֶלֶף mille, dualis, vt אַלְפַּיִם duo millia, & pluralis, vt אֲלָפִים plura millia quàm duo: nõ tamẽ omnia nomina per dualem Numerum

ſi dilatetur aliquo Puncto, ad cuius vocem pronunciari debeat, vt in רוּחֲךָ ſpiritus tuus, legitur per a.

De Daghés.

Daghés in omnibus literis ponitur præterquàm in אֲהֵחַע & ר, & earũ ſonum congeminat. Tamen in literis בגד כפת dum ſyllabá incipiũt, id eſt, quando dictionis principium occupát, vel proximè ſequũtur *Seua* lectũ, tantùm indicat ſonũ paulò robuſtiorem: illo enim abſẽte leniùs, bleſiùs & molliùs proferendæ ſunt: nempe ב vt β ſiue v cõſonans, ג vt γ ſiue gh, ד vt δ ſiue dh, כ vt χ ſiue ch, פ vt φ ſiue ph, ת vt θ ſiue th.

Quando ſcribitur ſub prima litera dictionis, vt דְּבָרִים id eſt, verba:
Quando proximè ſequitur magna puncta, vt פָּקְדוּ viſitauerunt.
Sub litera dagheſſata, nō in fine dictionis, vt פִּקְדוּ viſitate:
Quando habet alterum Seuá ante ſe in medio dictiōis, vt יִפְקְדוּ viſitabūt:
Quando eadem ſequitur litera, vt הַלְלוּ laudate:
Quando habet aliquod pūctum ſecum adiunctum ſub eadem litera, vt רוּחֲךָ ſpiritus tuus.
Aliàs nunquàm legitur: ſed literam eá ſub qua ſcribitur, trahit ad præcedentem ſyllabam.

Qua voce legatur Seuá.

Iam apud nos obtinuit vſus, vt ſemper legatur per e breuiſsimum, niſi

De punctis vocalibus.

Vocalia puncta in quinque magna diuiduntur & quinque parua.

Parua.				Magna.
Páthah.	בֲּ	a	בָּ	*Kaméts.*
Segól.	בֱּ	e	בֵּ	*Tſeri.*
Hlric paruum.	בִּ	i	בִּי	*Hiric magnũ*
Kaméts paruũ.	בֳּ	o	בּוֹ	*Holém.*
Kibbúts.	בֻּ	u	בּוּ	*Schuréc.*

De Seuá, & vbi legatur.

Eſt & aliud punctum, quod, vt inquit Kimhi in grámatica illa abſolutiſsima quam inſcripſit Michlól, his decem ſubſeruit. Legitur enim aliquando, aliquando verò non legitur, ídque pro commoditate lectionis. Legitur autem,

Quando

ſiùs profertur.

Vbi proferantur literæ.

Edútur ſibili, id eſt, literarum poteſtates, dum flatus è pulmone exiens inſtrumentis organicis comprimitur detinetúrq; ne rectà & liberè egrediatur. Si gutture, fit ſonus literarũ אֲהְחַע, ſi palato, גִּיכַק ſi lĩgua, דַטְלְנַת, ſi dentibus, זַסְשַׁרַץ, ſi labiis, בּוּמַף

De literis אֱהֱוִי

Nihil ſonant hæ quatuor literæ, niſi ſub ſe habeant aut proximè poſt ſe, aliquod ex Punctis illis, quibus nunc vtuntur Hebrei vice vocalium.

De Pun-

Hebraicarum literarum

Poteſtas	Nomen		Figura
tſ	צָדֵי	*Tſadé.*	ץ צ
k	קוֹף	*Koph.*	ק
r	רֵישׁ	*Res.*	ר
ſ	שִׁין	*Sin.*	ש
t	תָּו	*Taſ.*	ת

De literis אחע

.א aſpirationẽ indicat leniùs proferendam quâm h Latinorum, ח autem & ע denſiores, ſed quas nec Græcis nec Latinis literis exprimas: audiendus eſt igitur qui bene proferat.

De litera ש

ש cùm in ſiniſtro cornu punctulum gerit, ſono conuenit cum ס: quando verò in dextro, craſsiùs ſiue bleſiùs

Hebraícarum literarum

Poteſtas	Nomen		Figura	
	אָלֶף	*Aleph.*		א
b	בֵּית	*Beth.*		ב
g	גִּימֶל	*Ghimél.*		ג
d	דָּלֶת	*Dáleth.*		ד
h	הֵא	*He.*		ה
u conſonás	וָו	*Vaſ.*		ו
z	זַיִן	*Záiin.*		ז
	חֵית	*Heth.*		ח
t	טֵית	*Teth.*		ט
i conſonás	יוֹד	*Iod.*		י
c	כַּף	*Caph.*	ך	כ
l	לָמֶד	*Lámed.*		ל
m	מֵם	*Mem.*	ם	מ
n	נוּן	*Nun.*	ן	נ
ſ	סָמֶךְ	*Sámech.*		ס
	עַיִן	*Aiin.*		ע
p	פֵּא	*Pe.*	ף	פ

Poſteriores figuræ finē dictionum occupāt.

ante octo ãnos vtcunque à nobis ſcriptas καὶ ἀνωνύμως publicatas, nũc multò ſtudioſiùs appenſas & multis locis locupletiores factas rurſus emittimus, vt apud te linguæ Hebraïcæ *peritiſsimũ, noſtrã induſtriam acceßione huius muneris publici multis numeris amplificatam eſſe fideliſſimè teſtẽtur, quibus tale aliquod de nobis teſtimoniũ dicentibus credes : vt vbi intellexerimus te dignatũ nr̃ãs* Inſtitutiones *iſta fide, ad alia maiora & vtiliora nos accĩgamus. Sed ne diutiùs interpellẽ grauia illa tua ſtudia, quibus ſapientißimo, καὶ φιλολογωτάτῳ* Regi *ſyluã acroamatũ omnis generis ex optimis quibuſq;* Hebraïcis, Græcis & Latinis *autoribus decerpere, colligere & reponere ſoles, iubebo te quamplurimùm valere, illud vnũ adijciẽs me nihil hodie antiquius habere, quàm vt à te ꝑpetuò amer.* Vale *rurſus.* E *ſcholis* Cameracẽſ. *quarto calẽd.* Feb. 1540.

eſuriem, poſt calores, poſt frigora: prouinciam in republica ſortiuntur ſuis ſtudiis cõſentaneam, ocio aliquantiſper indulgere debẽt, & quieti tranquillitatíque ſeruire, vt liberiore illo ocio reſarciãt quod pertinacibus ſtudiis de valetudine et corporis viribus amiſerunt. Valeant talia conſilia cum ſuis autoribus, quæ ad pigritiam & perditum ocium potiùs inuitãt & hortantur quàm iuuẽt. Quantùm ſanè ad me attinet, præſtantiſsime Epiſco*pe, iſtorum hominum ſuaſiones & admonitiones nunquàm ſequar, quin potiùs ad conſilium tuum vtiliſsimum & ſaluberrimum me totum componã, quod certè eſt, vt Spartam quam ſum nactus ornẽ quãtum ferent vires, & illuſtrem. Quam rẽ ſumma adhibita cura (modò* Deus *adſit) ſum facturus. Vt autem cumulatæ & auctæ noſtræ diligentiæ aliquod ſpecimẽ edamus, Inſtitutiones noſtras* Hebraicas

 ante

quò flagrare videbantur, cùm prouinciã ipſam ornandam & adminiſtrandam totis viribus peterent & ambirẽt. Qui verò hoc facere ſolent, quàm acuta ſimilitudine ſuæ deſidiæ patrocinẽtur & blandiãtur, paucis dicam. Aiunt huiuſmodi homunciones iudicio acri ſcilicet & prudẽtia magna præditi, eos qui in repub. gradum aliquem cõſecuti ſunt, & in ea excolẽda aliquo numero habentur, imitari debere nautas atq; adeò vectores ipſos, qui quum poſt fluctus & procellas & vehementem illum nauis motum, in tutum aliquem portum tandem ſe receperũt, ſuaui & amica quiete perfruuntur, in vtrãq; aurẽ (quod aiũt) dormientes. Sic, inquiunt, qui poſt lõgos labores ſtudiorũ, poſt incredibiles vigiliarũ moleſtias, poſt noctes multas ſine ſõno, maximo valetudinis incommodo tranſactas: poſt ſitim, poſt eſuri-

D. Petro Ca-STELLANO TVTELENSIVM Epiſcopo A. R. Calignius, Regius Hebr. literarum profeſſor, Sal.

CVm per hoſce dies mecũ paulò accuratiùs conſiderarẽ vetus meum Hebraicarũ literarum ſtudiũ cum munere publico hodie coniunctum eſſe, ingenui animi eſſe duxi, teſtari omnibus literarum ſtudioſis hoc honoris cumulo vigilantiorẽ & diligentiorem (vt certè æquum erat) redditam fuiſſe noſtram induſtriam. Nã mihi nulla ratione probari poſſũt, qui vbi prouincia aliqua diu optata potiti ſũt, quaſi iam præteriti immemores, & futuri prorſus ſecuri, ſegniores protinus efficiuntur, ſtudio illi minimè reſpondentes

INSTITUTIONES HEBRAICAE,

autore A. R. Calignio, Hebr. literarum Regio profeſſore.

Coll. Rom. Societ. Ieſu

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Tertia editio.

PARISIIS,

Excudebat Chriſtianus Wechelus, ſub ſcuto Baſileenſi, in uico Iacobæo: & ſub Pegaſo, in uico Bellouacenſi. Anno M. D. XLV.